

Ügyfél-tájékoztató

a KELER-nél vezetett pénzeszámlákon keresztül
történő kiegyenlítés kockázatairól és költségeiről

2020. december 17.

Tisztelt Ügyfelünk!

A KELER Központi Értéktár Zrt. (továbbiakban: KELER) az Európai Unió belüli értékpapír-kiegyenlítés javításáról és a központi értéktárakról szóló 909/2014/EU Rendelet (Central Securities Depositories Regulation, továbbiakban: CSDR) előírásaival¹ összhangban az alábbiakban kívánja tájékoztatni Önöket a rendszerrésztvevő KELER-ben vezetett pénzzámláján történő kiegyenlítéssel kapcsolatos, a KELER által azonosított kockázatokról és a költségekről.

Az értékpapírok kiegyenlítésének pénzügyi teljesítésével kapcsolatos lehetőségek a magyar tőkepiacon

Az értékpapír kiegyenlítési rendszer résztvevői számára kockázati szempontból alapvetően három lehetőség áll rendelkezésre az értékpapírügyletek pénzügyi teljesítésére:

- a) A kiegyenlítés helye szerinti ország pénznemében lebonyolított ügyletek esetében, az ilyen pénznemet kibocsátó központi banknál vezetett pénzzámlán keresztül.
- b) A pénzzámlavezetéshez kapcsolódó engedéllyel rendelkező központi értéktár által vezetett pénzzámlán keresztül.
- c) A központi értéktár által meghatározott hitelintézetnél nyitott pénzzámlán keresztül.

Magyarországon, a Forintban kiegyenlítendő ügyletek esetében a fentiekben felsorolt lehetőségek közül az „a)” opció esetében a Magyar Nemzeti Bank, a „b)” opció esetében pedig a KELER lehet a rendszer résztvevőjének pénzzámlavezetője. A „c)” opció az értékpapírkiegyenlítések során a hazai tőkepiacon nem elérhető.

Az Magyar Nemzeti Bank Üzleti Feltételek 3.1. pontja² alapján az MNB csak forint fizetési rendszerekben közvetlen rendszertagsággal rendelkezők számára vezet bankszámlát. Az említettek alapján, az értékpapír kiegyenlítési rendszer azon résztvevői, akik nem kívánnak az említett forint fizetési rendszerekben közvetlen rendszertagsággal rendelkezni, a KELER-ben kiegyenlített ügyletek pénzügyi rendezését kizárólag a KELER-nél vezetett pénzzámlán végezhetik el.

Azon értékpapírszámlával rendelkező ügyfeleinknek, akik a KELER külföldi értékpapírokkal kapcsolatos, a értékpapír letétkezelési szolgáltatásait veszik igénybe, a megbízásaik kiegyenlítésére szintén a KELER pénzzámlavezetési szolgáltatásait szükséges igénybe venniük.

A KELER ÁLTAL VEZETETT PÉNZSZÁMLÁVAL KAPCSOLATOS KOCKÁZATOK

Partnerkockázat

A KELER, a Magyar Nemzeti Bank többségi tulajdonában van, közvetetten pedig a Magyar Állam tulajdonában álló, kiemelt pénzügyi infrastruktúra. A KELER tevékenységének ellenőrzését, mint a pénzügyszervezetek felügyeletét ellátó szervezet, az MNB végzi el.

A KELER, mint a forint fizetési rendszerekben közvetlen rendszertagsággal rendelkező szervezet pénzzámlát vezet a Magyar Nemzeti Banknál.

A KELER az általa üzemeltetett kiegyenlítési rendszerben kibocsátott értékpapírok EUR kiegyenlítésének biztosítása érdekében pénzzámlát vezet a Societe Generale, Paris-nál.

¹ 40. cikk

Pénzeszközzel történő kiegyenlítés

(1) A kiegyenlítés helye szerinti ország pénznemében lebonyolított ügyletek esetében a központi értéktárnak az értékpapír-kiegyenlítési rendszereit érintő pénzeszközfizetéseket - amennyiben ez lehetséges és megvalósítható - az ilyen pénznemet kibocsátó központi banknál nyitott számlán keresztül kell kiegyenlítenie.

(2) Amennyiben az (1) bekezdésben előírt, a központi banki számlán történő kiegyenlítés nem lehetséges és nem megvalósítható, a központi értéktár felajánlhatja, hogy az értékpapír-kiegyenlítési rendszereit érintő pénzeszközfizetéseket részben vagy egészben egy hitelintézetnél nyitott számlán vagy saját számláján keresztül egyenlíti ki. Ha a központi értéktár biztosítja a hitelintézetnél nyitott számlán vagy a saját számlán keresztül történő kiegyenlítést, azt a IV. cím rendelkezéseivel összhangban kell tennie.

(3) A központi értéktárnak világos, tisztességes és nem félrevezető tájékoztatást kell nyújtania a piaci szereplőknek a hitelintézeti számlán, illetve a saját számlán keresztül történő kiegyenlítés kockázatairól és költségeiről. A központi értéktárnak kérésre megfelelő tájékoztatást kell nyújtania az ügyfelek vagy a potenciális ügyfelek számára, hogy azok megállapíthassák és értékelhessék a hitelintézeti számlán, illetve a saját számlán keresztül történő kiegyenlítés kockázatait és költségeit.

² **MNB Üzleti Feltételek 3.1.** „a) a forint fizetési rendszerekben közvetlen rendszertagsággal rendelkező pénzforgalmi szolgáltató és befektetési vállalkozás, valamint külföldi jog alapján fizetési rendszert működtető külföldi szervezet számára kiegyenlítési szolgáltatások biztosítása céljából forint bankszámlát, ugyanabból a célból a piaci infrastruktúra részére - annak választása szerint - forint bankszámlát vagy (elszámolásforgalmi technikai számlaszerződés alapján) forintban vezetett elszámolásforgalmi technikai számlát.”

A külföldi értékpapírok letétkezelésével kapcsolatos pénzügyi tranzakciók lebonyolítását a KELER a svájci székhelyű SIX/SIS AG, hitelintézeti engedéllyel is rendelkező értéktár által vezetett pénzeszámlákon keresztül végzi el.

A CSDR technikai sztenderdjében³ meghatározott szigorú előírások alapján a KELER folyamatosan értékeli és minősíti az által igénybe vett szolgáltatásokat, közvetítőket.

Jogi kockázat

A Tpt. 345. § (3) és (4) bekezdése alapján a KELER ellen indított felszámolási eljárás esetén nem tartozik a KELER felszámolási vagyonába az ügylet biztosítása érdekében a KELER-nél elhelyezett óvadék. Ha ez az ügyfélvagyon részben vagy egészben nem adható vissza az ügyfeleknek, akkor - a Cstv. 57. §-ában meghatározott kielégítési sorrendtől eltérően - a felszámolási költségek kielégítését követően a KELER vagyonából először ezen ügyfelek követelését kell kielégíteni.

A hatályos jogszabályok alapján nem terjed ki betétbiztosítás a költségvetési szerv, a helyi önkormányzat, a biztosító, a viszontbiztosító, az önkéntes kölcsönös biztosító pénztár, valamint a magánnyugdíjpénztár, a befektetési alap, a befektetési alapkezelő, a Nyugdíjbiztosítási Alap valamint ezek kezelő szervezetei, és a nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv, az elkülönített állami pénzalap, a pénzügyi intézmény és a pénzforgalmi intézmény, az MNB, a befektetési vállalkozás, a tőzsdetag, az árutőzsdei szolgáltató, a kötelező vagy önkéntes betétbiztosítási, intézményvédelmi, befektetővédelmi alap, illetve a Pénztárak Garancia Alapja betéteire, valamint a felsoroltak külföldi megfelelőinek betéteire.

A KELER által végzett tevékenységekből fakadó kockázat

A KELER a CSDR-hoz kapcsolódó engedélyezési eljárás során kizárólag az alapszolgáltatásaihoz közvetlenül kapcsolódó alábbi banki jellegű szolgáltatásokra kapott engedélyt:

- betétei jellegű teljesítési számlák biztosítása értékpapír-kiegyenlítési rendszer résztvevői és értékpapírszámla-tulajdonosok számára és tőlük betétek elfogadása,
- kizárólag a KELER KSZF-nek pénzeszköz-hitel biztosítása legkésőbb a következő üzleti napon történő visszafizetésre a kiegyenlítések zavartalan lebonyolítása érdekében,
- a kiegyenlítési rendszer résztvevői számára az értékpapír kiegyenlítéshez kapcsolódóan nyújtott Treasury szolgáltatások,
- pénzletét kezelése.

A KELER számlavezetési szolgáltatásából eredő működési kockázat

Pénzeszámlán tartható pénzeszközök korlátozása:

A KELER-nél vezetett pénzeszámlák korlátozott rendeltetésű számlák, azokon kizárólag az értékpapír kiegyenlítéshez kapcsolódó pénzeszettek tarthatók.

Rendelkezés a pénzeszámlák fölött:

A pénzeszámlákon keletkezett egyenleg (pozíciók) rendezésekor, kiutalásakor figyelembe kell venni a KELER által megadott befogadási határidőket, illetve a KELER által alkalmazott levelező bankok kockázatait.

(KELER - 10/2018. számú Értéktári leirat - A KELER devizaszámla-vezetésével kapcsolatos információk (általános szabályok, levelezőbankok és számlaszámok listája), valamint KELER - 07/2019. számú értéktári leirat - A megbízások beérkezési, teljesítési és visszavonási határidejéről)

³ A BIZOTTSÁG (EU) 2017/392 FELHATALMAZÁSON ALAPULÓ RENDELETE (2016. november 11.) a 909/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a központi értéktárakra vonatkozó engedélyezési, felügyeleti és működési követelményekről szóló szabályozástechnikai standardok tekintetében történő kiegészítéséről 85. cikk A központi értéktárak közötti kapcsolatok működtetésére közvetett kapcsolat vagy közvetítő igénybevételeből eredő további kockázatok nyomon követése és kezelése

Fedezet biztosítása: A KELER által vezetett pénzeszámlán előre biztosítani kell a kiegyenlítéshez szükséges fedezeteket.

Pénzeszámlák egyenlegeinek kezelése: A KELER által vezetett pénzeszámla egyenlegét, az MNB-nél vezetett pénzeszámlától - amennyiben van ilyen - függetlenül kell kezelni, azaz az ezen végzett pénzmozgásokat és egyenlegeket külön követni és könyvelni kell.

Általános működési kockázat:

A KELER közvetlen tagja a hazai fizetésforgalmi rendszereknek (VIBER, GIRO), illetve levelező bankjain keresztül biztosítja a nemzetközi fizetésforgalmi rendszerekben történő pénzügyi kiegyenlítéseket. Az informatikai rendszerek egymáshoz kapcsolódása bonyolult technológiai megoldásokat tartalmaz, amely a rendszeres tesztek ellenére is meghibásodhat. A nem rendeltetésszerű működés esetén a KELER és a kapcsolódó intézmények üzletfolytonossági terveiben meghatározottak szerinti eljárások kerülnek alkalmazásra, mégis előfordulhat, hogy bizonyos megbízások késve vagy nem teljesülnek, ami akadályozhatja, szélsőséges esetben megghiúsíthatja az értékpapír-kiegyenlítési folyamatot.

A KELER ÁLTAL VEZETETT PÉNZESZÁMLÁKKAL KAPCSOLATOS KÖLTSÉGEK

A KELER transzparens módon, külön szabályzatban példákon keresztül mutatja be a pénzeszámla-vezetéshez és az értékpapír kiegyenlítés pénzügyi lábához kapcsolódó költségeket. A KELER hatályos Díjszabályzata nyilvános dokumentum, amely elérhető a KELER honlapján, <https://www.keler.hu/Dokumentumtár/Szabályzatok/Díjszabályzatok/>

A számlavezetéshez kapcsolódó, a piaci kamatkörnyezettől függően esetlegesen felmerülő addicionális költségelemet a KELER Zrt. Kamatfizetési kondíciós listája (a pénzeszámlák tulajdonosai részére) tartalmazhatja, mely részletesen bemutatja a pénzeszámlákhoz tartozó kamatkondíciókat. A dokumentum nyilvános és a KELER honlapján elérhető.

<https://www.keler.hu/Dokumentumtár/Kondíciós%20listák/KamatifzetesiKondiciosLista/>

A KELER a pénzeszámla-vezetéséből fakadó ügyfél és partnerkockázatokat, valamint költségeket folyamatosan vizsgálja és amennyiben ezekben a jelenleg bemutatottakhoz képes változás áll be jelen ügyfél-tájékoztatóját haladéktalanul frissíti.

Budapest, 2020. december 17.

Üdvözlettel:
KELER Zrt.